

LR Satiksmes ministram
Anrijam Matīsam

VAS „Latvijas Valsts ceļi”
Valdes priekšsēdētājam
Jānim Langem

Valsts akciju sabiedrības „Latvijas autoceļu uzturētājs”
Valdes priekšsēdētājam
Vladimiram Kononovam

Informācijai - **Valsts Kontrolei**

2015. gada 20. maijā

Nr.17/15

Par darbu izcenojumiem autoceļu uzturēšanai

A. God. A.Matīsa k-gs,

Biedrība "Latvijas ceļu būvētājs" (turpmāk tekstā - LCB), ņemot vērā Finanšu ministrijas (FM) informāciju par gaidāmajiem valsts budžeta konsolidācijas pasākumiem 2016. gadā, Valdības noraidošo attieksmi pret visām četrām 2015. gada valsts budžeta projektam iesniegtajām Satiksmes ministrijas „jaunajām politikām”, pastāvīgos lielos zaudējumus, ko Latvijas ekonomikai, tās konkurētspējai, rada autoceļu sliktais stāvoklis, kā arī Satiksmes ministrijas (SM) 2014. gada 16. decembra vēstuli Nr. 04-01/5040 „Par valsts autoceļu ikdienas uzturēšanu” (ar ko mums atsūtīja darbu izmaksas), veica Deleģēšanas līgumā Valsts akciju sabiedrības "Latvijas autoceļu uzturētājs" (LAU) noteikto darbu cenu analīzi.

Analīze tika veikta aptaujājot biedrības LCB biedrus, analizējot VAS „Latvijas Valsts ceļi” (LVC) mājas lapā pieejamās izsoļu cenas, kā arī iepazīstoties ar Valsts Kontroles 2014. gada atzinumiem par LAU cenu atbilstību faktiski darāmo darbu izmaksām. Biedrības LCB mērķis to darot, ir valsts budžeta programmā „Autoceļu fonds” atvēlēto naudas līdzekļu iespējami racionāla un taupīga izlietošana un esošās proporcijas starp ceļu būvēm, rekonstrukcijām un ikdienas uzturēšanu mainīt par labu ceļu būvēm, novēršot Valsts Kontroles 2014. gada 15. decembra ziņojumā Nr. 2.4.1.-18/2014 „Likumības revīzijas „Valsts kapitālsabiedrību darbības valsts autoceļu ikdienas uzturēšanas jomā likumības un izmaksu efektivitātes izvērtējums”

Biedrība “Latvijas ceļu būvētājs”

Brīvības gatve 202 / Rīga / Latvija / LV-1039 / lcb@lcb.lv / www.lcb.lv

Reģ. Nr. 40008081902 / a/s “SEB Banka” / Konta numurs: LV05UNLA0050004359650 / Kods: UNLALV2X

secinājumus par nepamatoti paaugstinātām cenām, kas tikai 2014. gada 1. pusgadā LAU ir nodrošinājis papildus peļņu 1,9 miljonu EIRO apmērā.

Veiktā analīze atklāja virkni neskaidrību:

1. Analizējot 1. pielikumu un tā grozījumus 2013. gada 18. decembra Deleģēšanas līgumā Nr. SM 2013/-59, LCB konstatē, ka tas ir apzināti veidots tā, lai tajā iekļautos darbus un to izcenojumus būtu iespējami grūti salīdzināt ar komercitirgū izsolītajiem darbiem, kaut gan lielākā to daļa ir identiska. Par to liecina, piemēram, tādu darbu iekļaušana sarakstā, kas pēc būtības nav darbi, bet gan jebkurā darbu tāmē definēti kā virsuzdevumi (pieskaitāmās izmaksas): 1.7., 1.9.1., 1.9.2., 6.1.1., 6.1.2. Par to liecina arī tas, ka LAU par asfalta un šķembu izlietošanu atskaitās un samaksu saņem pēc kvadrātmetriem, nevis pēc to apjoma kubikmetros. Par to liecina arī tas, ka līgumā ir pozīcijas, kuras atsevišķi LCB biedri ir klasificējuši kā „pierakstījumu pozīciju” (1.8.), t.i. tādu, kuras izpildi vai neizpildi nav iespējams ikdienā pārbaudīt.

2. Pat pēc Valsts Kontroles revīzijas rezultātā veiktās LAU cenu koriģēšanas, 78% gadījumu tās vēl joprojām ir vidēji par 13% augstākas, nekā cenas, kuras LCB biedri, piedaloties iepirkuma konkursos, iekļauj savu izdevumu tāmēs (skat. 2. pielikumu), bet LAU monopolcenas darbiem ar asfaltu un šķembām pat līdz 30% augstākas par tām.

3. Monopolcenas LAU darbiem kopā ar Deleģēšanas līgumā LAU piešķirtajām ekskluzīvajām tiesībām 20% no saviem ieņēmumiem iegūt ceļu būves publiskajos iepirkumos, rada augstu risku tam, ka LAU komercdarbībai citos tirgos var izmantot tehniku un darbiniekus, kuru izmaksas jau lielā mērā ir segtas ekskluzīvā, deleģētā pakalpojuma ietvaros. Kā savā vēstulē ir secinājusi Konkurences padome (3. pielikums), tas rada lielu konkurences neitralitātes pārkāpšanas risku un risku, ka līdzdalība tirgus iepirkumos var tikt šķērssubsidēta no valsts līdzekļiem, kas tiek piešķirti Deleģējuma līguma ietvaros. Uz šādiem secinājumiem arī LCB vedina kārtība, ka LAU ieņēmumos un izdevumos komercdarbība citos tirgos nav nodalīta no kompleksās ikdienas uzturēšanas darbu ieņēmumiem un izdevumiem. LCB nav

pārliecināta, ka tas ir darīts apzināti, bet konstatē, ka šāda „kārtība” faktiski paralizē nopietnu analīzi par šķērssubsidēšanas esamību LAU.

4. Analizējot Satiksmes ministrijas atsūtītos LAU darbu izcenojumus, LCB konstatēja, ka Deleģēšanas līgumā ir pieļautas patvaļīgas atkāpes no Ministru kabinetā (MK) noteikto darbu uzskaitījuma un LAU, bez MK atļaujas to darīt, ir deleģēti vairāki darbi: 4.1.6.2. Vienkārta virsmas apstrāde Y1B, 4.1.6.3.1. un 4.1.6.3.2. Divkārtu virsmas apstrāde Y2G. Šie darbi LAU tiek finansēti no dažādiem resursiem, tai skaitā no līdzekļiem „neparedzētiem gadījumiem”, kas tiek „apgūti”, apejot likumā noteiktos iepirkuma konkursus. Vēl detalizētāk izskatot šo darbu izpildi, LCB konstatēja, ka to izpildei apstiprinātajās Ceļu Specifikācijās (CS 2012 - 2014 versijās) nav noteikti kvalitatīvie nosacījumi, pie kādiem šāda ceļu apstrāde ir pieļaujama. Vēl vairāk, CS 2014. 5.5-53 tab. 2. piezīme ļauj šo tehnoloģiju pielietot uz jebkādām, pat sabrukušām pamatnēm, kas pēc būtības atbrīvo šo darbu veicējus no jebkurām veikto darbu kvalitātes prasībām un garantijām, kas arī nav pareizi.

5. Bez tam analizējot Deleģēšanas līgumu, LCB sev par lielu izbrīnu konstatēja, ka tā 4. sadaļā „Segumu uzturēšana” visi darbi pēc to apjoma (un attiecīgi cenas), kas ir saistīti ar dažādu veidu asfalta un šķembu izmantošanu „bedrīšu lāpīšanā” (4.1.2.1., 4.1.2.2., 4.1.2.4., 4.1.2.5.1., 4.1.2.5.2., 4.1.2.6., 4.1.6.1., 4.1.8.) tiek mērīti un apmaksāti pēc to platības kvadrātmetros, nevis pēc izlietotā asfalta un šķembu daudzuma kubikmetros! LCB ir pārliecināta, ka dziļākā bedrē, lai to aiztaisītu, ir jāber vairāk asfalta vai šķembu nekā seklā un nesaprot, ko SM dod uzklāto asfalta vai šķembu apjomu mērīšana kvadrātmetros, ja pēc tiem nevar noteikt cik kubikmetru asfalta vai šķembu ceļā ir iestrādāts. Netop skaidrs arī tas, kā uzraugošās un kontrolējošās institūcijas, izmantojot kvadrātmēru mērīšanas metodi, varēs konstatēt, ka valsts budžeta līdzekļi šķembu un asfalta iegādei un iestrādāšanai ceļos ir godprātīgi izlietoti.

Biedrība LCB aicina Satiksmes ministriju izskatīt biedrības secinājumus un ierosinājumus un darīt visu, lai ceļu nozarē veicinātu godīgu konkurenci un racionālu ierobežoto valsts budžeta resursu sadali ceļu atjaunošanai un uzturēšanai. Gaidām

drīzas un konkrētas atbildes uz LCB uzdotajiem jautājumiem un iezīmētajām problēmām, t.sk. uz to, kas notiks ar valsts budžetā LAU iezīmētajiem resursiem, kuri „ir izbrīvējušies”, samazinot LAU pakalpojumu cenas uz 2015. gadu.

Patiesā cieņā,

Biedrības “Latvijas Ceļu būvētājs”

Valdes priekšsēdētājs

Andris Bērziņš

Pielikumi:

1. Pielikums: 2013. gada 18. decembra Deleģēšanas līgumam Nr. SM2013/-59 Pielikums, 1 eks. uz 16 lpp.
2. Pielikums: LCB sastādītā salīdzinošā tabula par darbu cenām, 1 eks. uz 8 lpp.
3. Pielikums: Konkurences Padomes 2015. gada 13. marta vēstule Nr. 406, 1 eks. uz 3 lpp.